

Sloupnický

Ročník 18
Červen 2016
Časopis obce
Sloupnice

PELMEL



R

áda cestuji. Nejraději vlakem. Z Prahy do Třebové to trvá bezmála dvě hodiny. Dost času na to, abyste dočetli odborný článek na příští zkoušku, poobědvali bagetu s Billy, doučili se srbskou gramatiku, která vám málem zhatila zápočet, nebo napsali úvodník do Pelmelu...

Jenže stejně jako ubíhá krajina za okny, ubíhají někam do dále i mé myšlenky. V hlavě mám úplné prázdno. Ale ne to tíživé a znepokojivé prázdno, které křičí, že nikdy nebudeme dost vzdělání na to, abychom pochopili koloběh života, abychom přijali smrt, porozuměli tomu, proč jsou jedni šťastní a druzí trpí, proč se lidé na celé planetě milují a nenávidí, zachraňují a vraždí. Je takové to příjemné prázdno, ve kterém občas probleskne nějaká dávno zapomenutá vzpomínka, něčí oči, smích, zkoušení z chemie, politý ubrus, lední medvěď... Upřímně, to první prázdno je pro psaní úvodníků lepší.

A jak tak lekluji a pozoruji lidi kolem sebe (nepozorovaně, samozřejmě), připadám si součástí nějakého zvláštního pojízdného panoptika. Paní sedící vedle mě zběsile luští sudoku. Nevychází to, vpravo dole má být místo šestky čtyřka. Zuřivě škrtá a hlasitě vzdychá. Dneska nic nevychází. Když ráno ustaraně vybíhala z domu, aby stihla vlak, ušpinila si boty od bláta. Muselo u nich pršet. Nebo jsou už dlouho od bláta, protože ji víc tíží nánosy špíny na jejich vztahu s manželem, s dospívajícími dětmi?

Uličkou běží rozjívený malý kluk. Piští, vzteká se. Matka se ho s telefonem u ucha snaží dohnat. Kluk se ale nevzdává, zkouší vyjednávat. Vráť se na místo, bude hodný, ale chce bonbóny. A taky hrát hry. Ale ty na mámině tabletu ho neba. Chce svoje hry. Brečí. Když ráno utíkali, aby jim neujel vlak, zapomněl svůj tablet na stolku u Spidermana. Už po několikáté. Nebo ho tam zapomíná schválně, protože si moc přeje, aby si s ním maminka jednou jedinkrát po cestě povídala?

V Kolíně přistupuje starší dáma s kufrem. Ochotně jí pomáháme. Dožaduje se obsazeného místa u okna. Má místenku. Zjišťuji, že do jiného vagónu, kupé, i na jiné místo. Vysvětlujeme. Nechápe. Křičí. České dráhy ji zase podvedli, banda tupců, průvodčí si to pěkně slízne, jistě objednávala přesně tohle místo, paní s notebookem si bude muset sbalit saky paky a pustit ji sednout. Manažerka rezignovaně odchází i s notebookem, zřejmě do jídelního vozu. Dáma s kufrem je rudá, má nenávidné oči, mumlá nadávky nejen na dráhy. Snad hledá přímou souvislost migrační krize a uprchlíků s rezervačním místenkovým systémem Českých drah. Nepochybuji o tom, že ji našla. Když ráno ve spěchu, aby jí neujel vlak, vypínala televizní zprávy, které ji zase tolik rozzlobily, nestihla si ani upravit ošklivé okousané nehty. Nebo si je kouše pořád, protože je nervózní z neznámé situace, bojí se o budoucnost jediného syna a jeho rodiny?

Naproti mně sedí hezký mladý muž. Má nepřítomný pohled, usmívá se, incidentu s popuzenou paní si nevšímá. Přišla mu zpráva. Dívá se na displej velkého telefonu a usmívá se čím dál víc. Je zamilovaný. Jede za ní a těší se. Oči mu září. Už cítí teplo jejího těla a vůni vlasů, když se bradou opírá o její čelo. Když se ráno ve spěchu oblékal, aby nezmeškal vlak, musel být celou zamilovaností pomaten tak, že si navlékl každou ponožku jinak barevnou. Nebo to tak dělá pořád, aby si ho lidé víc všímali, protože se bojí, že se v přehřší nabidek dnešní doby ztratí, že si ho nikdo nevšimne, stane se bezvýznamným a neviditelným?

Každý z nás je jiný, a přece jsme stejní, jak tu tak sedíme. Cestujeme s kufrem svých vlastních starostí, problémů a snů. Nikdo z nás nemůže soudit tato „zavazadla“ druhých, být se někdy mohou zdát sebezbytečnější. Každý z nás má totiž svůj dílek pravdy. Společně pak skládáme pravdu o světě. O světě, který bude dál plný strádání i blahobytu, utrpení i slasti, slz i smíchu. Lidé budou dál vést nesmyslné války, budou se vraždit a zabíjet, aby se zase mohli milovat a chovat k sobě úctu a pokoru.

A tak jsme všichni na jedné palubě jedoucího vlaku, řítíme se životem, a přitom vůbec netušíme, kdy budeme muset vystoupit. Je to poměrně dlouhá trať, plná důležitých i méně důležitých zastávek a životních stanic. Často narazíme na rozkopanou trať, zbrzdí nás mnoho výluk, kvůli kterým budeme dlouho a útrpně čekat s pocitem, že už se snad nikdy znovu nerozjedeme. Někdo z nás se veze prvotřídním mezistátním expresem, někdo jen obyčejným courákem. To si nevybereš. Byli tu i tací, kteří museli jet v dobytčáku, nikdo se jich neptal. Ale taky dojeli. Já totiž věřím, že všechny vlaky míří do stejné stanice. Cestování napříč životem by přece nemělo smysl, kdybychom měli skončit na odstavném nádraží. To bude asi mela, v té cílové stanici... A tak vám přeji hezkou cestu! Pevně doufám, že budete mít na spolucestující stejné štěstí jako já. Spolucestující, se kterými si tu cestu budete krátit, jsou nejdůležitější. -TEŠ-

Sloupenský místopis chalupa u Faltejsků

Malá chaloupka na humnech poblíž křižovatky na Němčice (FOTO NA TITULNÍ STRANĚ) stojí na svém místě podle dohledatelných zdrojů už bezmála 300 let. Patří tak mezi nejstarší (pokud není vůbec nejstarší) domy ve Sloupnici. Působení zubu času si vyžádalo značné úpravy, ale základní stavební prvky stále plní svou funkci – třeba roubená zeď z trámů a vepřovice, která je viditelná

Majitelé chalupy

LETOPOČET OZNAČUJE POČÁTEK
VLASTNICTVÍ DANOU OSOBOU

MATĚJ LIPAVSKÝ

OD MATĚJE JEBOUSKA 1736

FRANTIŠEK LIPAVSKÝ 1771

MATĚJ A ANNA BARTOŇOVI. 1823

JOSEF BARTOŇ 1826

JOSEF A ANNA JANOUŠKOVI 1870

JOSEF JANOUŠEK 1899

KATEŘINA JANOUŠKOVÁ 1903

JAN FALTEJSEK 1917

ANNA FALTEJSKOVÁ 1943

PŘEHLED SESTAVIL JOSEF HOLUB

na boční straně do dvorku. Uvnitř je světnice s několika malými okénky, původními kachlovými kamny a velkou pecí na pečení chleba. K chalupě patří menší hospodářské budovy i stará lípa, která stavení ochránila před bleskem (dodnes jsou na jejím kmeni patrné stopy po zásahu).

Současný majitel chalupy, pan Milan Mikulecký, mi vyprávěl o předchozích obyvatelích stavení. Jan Faltejsek měl pověst šikovného člověka, zejména přes elektriků. „Když potřebuješ něco opravit, jdi za Faltejskem,“ tradovalo se. Se svým sousedem Kabrhelem dokonce konstruovali perpetuum mobile, odvěký sen všech vynálezců. K nesmrtelné slávě jim mnoho nechybělo – vždyť jejich stroj se vydržel točit celé dva dny! Vlastnil stabilák značky Slavia (petrolejový motor), který za pomoci kravského potah vozil po susedech, aby jim pomohl vymlátit obilí či nařezat dříví. Ke své cirkulárce si vyrobil zásuvku ze dřeva. Také si jako jeden z prvních v obci zakoupil motocykl JAWA 100. Býval obětavým hasičem, který se jakožto strojník staral o dvoukolovou stříkačku od Stratílka. Jeho dcera Anna Faltejsková



Uprostřed Anna Faltejsková pravděpodobně se svou matkou a dědečkem Josefem Janouškem. Autorem fotografie je Čeněk Polnický, malíř a fotograf z Litomyšle – foceno někdy v první polovině 20. let 20. století.

se nikdy nevdala (ačkoli mohla), své dvě sestry vyplatila a zůstala v domku sama až do svých třidevadesáti let, kdy zemřela. Pracovala v zemědělském družstvu ve výkrmu prasat a doma udržovala drobné hospodářství – i ve vysokém věku se na louce oháněla kosou a ještě v devadesáti letech se starala o kozu. Ráda vyráběla rybízové víno, které ochucovala malinami.

V chalupě se kromě pece a kamen moc původního vybavení nedochovalo, ale několik historických nástrojů potřebných v zemědělství a domácnosti přece jen – šicí stroj Lada, lis na výrobu sýru, drhlen za zpracování lnu, cepy... A víte, co je fofr? Zkuste se zeptat některého pamětníka.

-MŠ-



Příprava kanalizace

Již několikrát jsme vás informovali o připravované výstavbě II. etapy kanalizace v horní části obce. V tuto dobu stále ještě nevíme, zda dostaneme dotaci ze Státního fondu životního prostředí, ale snad vše dopadne dobře. Přesto na přípravách pracujeme. Byla podepsána smlouva s Komerční bankou v Ústí nad Orlicí na poskytnutí úvěru. Zastupitelstvo schválilo vzít si úvěr ve výši 15 miliónů korun. Jeho splacení je dohodnuto do 31. 3. 2024 za úrokovou sazbu 0,35%. Úvěr se nemusí vyčerpat celý a je možno ho splatit i před uplynutím smlouvy bez sankce. Dále byla podepsána smlouva o dílo s projekční kanceláří M-PROJEKTCZ, s.r.o. Ústí nad Orlicí na zhotovení projektu na přípojky od rodinných domků k hlavníku kanalizace. Jedná se cca o 130 nemovitostí. Prosím majitelé nemovitostí, kterých se to týká, aby s projektanty spolupracovali. Jako při I. etapě, tak i nyní budou majitelé nemovitostí pozváni na schůzku s projektanty, kde budou detailně seznámeni s postupem. Jak jsem již psal v minulém čísle, projekt bude hradit obec, která bude i vyřizovat náležitosti se stavebním úřadem. Při přípravě projektu na kanalizaci se v několika případech zjistilo, že místní komunikace, ve kterých se kanalizace bude stavět, prochází po soukromém pozemku. V takových případech nechá obec po dohodě s majitelem pozemek zaměřit a zjištěnou část pozemku bude odkupovat.

Chtěl bych poděkovat majitelům nemovitostí za zdravotním střediskem, kteří projevili iniciativu k napojení na kanalizaci. Nyní se zpracovává projekt pro napojení dalších nemovitostí z pohledu vlevo za zdravotním střediskem.

Vím, že se stále opakují, ale je třeba dodržovat nařízení o likvidaci odpadních vod. Odpadní vody se likvidují na čističce a jejich odvoz si

můžete objednat u pana Milana Švece na čísle **777 337 217**. Uložení na čističce je zpoplatněno částkou 35 Kč/m³.

Další kompostéry již k dispozici nejsou

V minulém čísle Pelmelu jsme vás informovali o získání 20 kusů kompostérů, které byly zájemcům rozdány, ale poptávka po nich byla stále značná. Některé okolní obce objednané kompostéry nespotřebovaly a nabídly je k dispozici ostatním. Dovezli jsme tedy dalších 40 kusů, které jsou již z velké části rozebrány. Další již bohužel nedobudou. Pravidla o zápůjčce jsou stejná jako u předešlých kompostérů. Do likvidace bioodpadu v obci také spadá rozmístění sedmi kontejnerů po celé délce obce. Snažíme se měnit jejich stanoviště tak, aby nebyla zvýhodněna stále stejná skupina obyvatel. V letošním roce je možno tuto službu rozšířit o další kontejnery, které vlastní firma Střešní izolace, s.r.o se sídlem v Dolní Sloupnici. Na požádání zajistí přistavení kontejnerů na soukromý pozemek a bioodpad odvezou. Služba je zpoplatněna a můžete si ji objednat na čísle **602 466 968** nebo **465 549 014**. Firma zajišťuje i štěpkování dřevin.

Bohužel si mnozí občané pletou kontejnery za popelnice. Znovu apelují na vás, kteří do kontejneru házíte vše, co doma nepotřebujete, abyste tak nečinili. Do kontejneru nepatří ani větve ze stromů nebo náletové dřeviny. Ty je možno dát ke kontejneru a později budou seštěpkovány. Děkuji vám za pochopení.

Investiční akce obce

Obec získala dotaci ve výši 100 tisíc korun od Pardubického kraje na opravu chodníku od domova pro seniory k nákupnímu středisku. Nyní se zpracovává projekt, ve kterém musí být zakotven i přechod



pro chodce splňující předepsané normy. Rekonstrukce by měla být hotová do konce září.

Další akce, která je připravena, je obměna sociálního zařízení na fotbalovém hřišti, jež bude spočívat v osazení buňky o rozměrech 6 × 3 m. V ní bude sociální zařízení pro muže a ženy. Dále zde bude umístěna buňka na skladování materiálu. Obec musí připravit patky pro usazení buněk, které dodá firma AB-CONT z Hradce Králové. Vše by mělo být hotovo koncem srpna nebo začátkem září. Prosím členy fotbalového oddílu o pomoc při zhotovení patek.

Chystá se také výměna umělého povrchu na hřišti za školu. Obec již třikrát žádala ministerstvo školství o dotaci, ale nikdy jsme neuspěli. Rada obce tedy rozhodla, že rekonstrukci provedeme na vlastní náklady. V rozpočtu se na tuto akci počítá s částkou 900 tisíc korun, uskutečnit by se měla v průběhu letních prázdnin.

V mateřské škole nás během prázdnin čeká rekonstrukce sociálního zařízení. Projekt zhotovila firma KIP Litomyšl. Několikrát ho kvůli požadavkům hygieny musela předělávat. Snad už je vše v pořádku a práce budou moci o prázdninách začít. Rodiče dětí, které navštěvují školku, budou muset počítat s tím, že provoz školky bude ukončen už v prvním červencovém týdnu a děti budou moci nastoupit ve čtvrtém týdnu v srpnu. Budeme apelovat na dodavatele, aby práce byly hotové v požadovaném termínu.

Dále obec získala dotaci z Mikroregionu Orlicko-Třebovsko na doplnění herních prvků na dětská hřiště. Budeme oslovovat dodavatele, aby nám předložily své nabídky. K dispozici na rozšíření hřišť máme cca 100 tisíc korun.

Různé

✿ V minulém čísle Pelmelu jsme si mohli přečíst úvodník od Jardy Nováka, který pojednával o lípě před jejich domem. Zmiňoval se v něm, že má k lípě citový vztah, ale chápe, že není zrovna v nejlepší zdravotní kondici. Ze stromu padaly suché větve a ohrožovaly jak chodce, tak parkující auta návštěvníků nákupního střediska. Komise životního prostředí apelovala na starostu, aby zařídil její pokácení. Protože strom stojí na soukromém pozemku, bylo třeba jednat s majiteli o jeho odstranění. Rada obce rozhodla nabídnout majitelům pokácení na vlastní náklady a vytěžené dřevo prodat zájemcům. Majitelé na nabídku obce přistoupili. Přestože není již doba vegetačního klidu, bylo rozhodnuto, že strom se pokácí okamžitě po vyslovení souhlasu majitelů. V druhé polovině května byla lípa skácena. Její dutý a z velké části prohnílý kmen ukázal, že pokácení přišlo v nejvyšší čas. Pokácením této lípy v žádném případě nechceme odstartovat honbu za neřízeným kácením stromů v kterémkoli ročním období, ale tento strom byl skutečně již nebezpečný.

✿ 9. května proběhlo za účasti zástupců Krajského úřadu Pardubického kraje, České školní inspekce a zástupců obce avizované výběrové řízení na obsazení místa ředitelky Mateřské školy Sloupnice. Ustanovená komise doporučila Radě obce Sloupnice jmenovat





na uvolněné místo ředitelky stávající učitelku paní Ivu Mikuleckou. Nová ředitelka se ujme své funkce od 1. srpna letošního roku a je jmenovaná na dobu šesti let. Nové paní ředitelce přejeme hodně úspěchů a pevné nervy. Odstupující ředitelce, paní Evě Sylvarové, Rada obce Sloupnice děkuje za dlouholetou spolehlivou spolupráci, která vedla ke zvelebení jak vzhledu budovy, tak ke zkvalitnění výuky dětí. Věříme, že na školku nezanevře a pokud bude potřeba, vypomůže s výukou. Přejeme jí hodně osobních úspěchů i dlouhé a aktivní využití volného času.

✳ Každý rok v dubnu probíhá **DEN ZEMĚ**. Ani letošní rok nebyl výjimkou. Základní škola ve Sloupnici opět provedla úklid kolem školy a kolem autobusového nádraží. Do přistavených kontejnerů bylo nasbíráno neuvěřitelné množství odpadu, který obci na kráse nepřidá. Dále při této příležitosti děti neshromáždily dva velké kontejnery PET lahví, které byly odvezeny na skládku LIKA SVITAVY, a.s. Je vidět, že i děti, když se motivují, dokáží udělat spousty práce. Za každoroční činnost při úklidu obce bych chtěl dětem i učitelům školy poděkovat. Poděkování si zaslouží spolu s dětmi a učitelkami z mateřské školy i za nacvičený program ke Dni matek, který uspořádali v druhém květnovém týdnu v sokolovně.

✳ Když už jsem v tom děkování, patří se poděkovat i turistům za zdařilé uspořádání tradičního **POCHODU SLOUPENSKÝMI LESY**, kterého se letos zúčastnilo téměř 1 300 pochodujících a cykloturistů.

✳ V rámci propagace obce jsme si nechali zpracovat nové leporelo o Sloupnici. Pokud budou mít spolky nebo jednotlivci zájem o tuto skládačku, je k dispozici na obecním úřadu.

✳ V minulém čísle byli občané vyzváni k předložení návrhů na úpravu centra obce (autobusové nádraží). Zatím reagovali pouze dva oby-

vatelé. Jejich návrhy jsou radikální, ale určitě se z nich dá čerpat (přečtete si je na straně 8–9). Prosim o další návrhy, protože jediné tak se dozvíme, co si přejete či co vám tady chybí. Za doručené návrhy děkujeme a čekáme na další.

Povšimnutí

Letos 20. a 21. května jsem se zúčastnil již 15. ročníku akce na kolech **CYKLO CLACENSIS**, které pořádá Mikroregion Orlicko-Třebovsko. Ukončení akce se pravidelně střídá na českém a polském území a letos se uskutečnilo v lázeňském městečku Ladek Zdroj. Již po překročení státních hranic nebylo znát, že se nacházíme v pohraničí. V Polsku nás překvapila výstavba rekreačních a sportovních areálů (asi mají lepší podmínky pro čerpání evropských dotací), opravené komunikace, upravenost rodinných domků a jejich okolí. Na upravenosti domků i okolí je vidět, že obyvatelé vesnic mají k tomu, jak jejich nemovitosti a celá obec vypadá, asi kladný vztah. Za celých 50 km po polské straně jsem neviděl, že by nějaký domek, stodola nebo provozovna byla v dezolátním stavu nebo přímo už ruinou. A to se nejelo jenom po hlavních cestách, ale i po vyloženě „humenních“ komunikacích. Tak jsem si říkal, že asi něco v té naší obci děláme špatně. Že by se to dříve nevzhledné polské pohraničí přestěhovalo k nám? Samospráva obce se tak nazývá proto, že obec nespravuje pouze 15 zastupitelů, ale všichni její obyvatelé. Ani v Polsku není vše pozlacené, určitě se i tam najdou věci, s kterými se nechlubí, ale je nutné, abychom se u nás dívali a smířili s takovými „stavbami“, které svým majitelům už ani nepřijdou, že by je měli opravit nebo zbourat?

JOSEF ŠKEŘÍK, STAROSTA OBCE

Nebudme hlupáčky

Pokud se kolem sebe trochu rozhlédneme, tak na kdejakém nároží můžeme číst reklamy typu: „Poskytujeme půjčky do 24 hodin, na telefonické zavolání...“ a podobně. Někdy bývá u nabídky ještě specifikováno: „Vhodné pro důchodce, ženy na mateřské dovolené“, či jinak - „Nepotřebujeme znát výši vašeho platu, konta, pomůžeme vám!“ Zní to nádherně! Bez jakýchkoliv záruk a bezmála okamžitá dispozice s penězi, které sis nevydělal. Zaměstnaný, nezaměstnaný, prostě pohádka. Je jen na tobě, za co obnos utratíš, stačí pouze podepsat kus papíru.

Obratně hovořící sebevědomý elegant, říkáme mu pracovně **finanční poradce nebankovního subjektu XY**, tě přesvědčí. Ujistí tě, že máš právo mít peníze na vše, co si představuješ mít. Nemusíš absolvovat jednání s bankami, složitě porovnávat úrokové sazby, RPSN (roční procentuální sazba nákladů, tedy veškeré náklady, které jsou s půjčkou spojeny). Nemusíš dokladovat své příjmy, majetek, svoji finanční spolehlivost, schopnost dlouhodobě pravidelně splácet! Sebevědomě se tvářící specialista, jež sype naučené fráze a paragrafy z rukávu, ti ukazuje onu částku, kterou právě teď potřebuješ, a dole ve spodní části listu – místo k podpisu. Text, kterému nerozumíš, s tebou příliš nerozebírá. „To se tak píše všude, to víte, těch nemožných zákonů je!“ Seznámí tě jistě s tím, jak velkou bu-

deš muset měsíčně platit splátku, ale již nepropočítává, kolik společnosti zaplatíš celkově navíc. Ani ho nezajímá, jestli nemáš náhodou omezenu svéprávnost... „Když bude nějaký problém, tak ho spolu v klidu vyřešíme.“ Specialista spěchá, má toho hodně. „To víte, o služby je zájem!“ U sotva zaschlého podpisu je malá větička typu, že smlouva byla uzavřena svobodně, srozumitelně, v žádné tísní či rozrušení, po uvážení... Hm. A byla? Často o tom přemýšlím. Lidé, kteří se ocitnou v **koridoru úzkosti**, protože nemají na zaplacení splátek z nevýhodně uzavřených půjček – ti svobodně a bez pocitu tísně obvykle neuvažují! Pokud jste v krizi, máte, chtít nechtít, tunelové vidění. Rychlost a styl jednání u uzavírání okamžité půjčky tohoto psychického rozrušení klientů využívá a zneužívá.

Co může pomoci? Při nenadálé ztrátě výdělků nepřístupovat k dalším půjčkám způsobem „vytloukání klínu klímem“. Nenechat se zmanipulovat! Rozumně zhodnotit své možnosti. Požádat o pomoc širší rodinu – s písemnou zárukou uznání dluhu. Uvažovat o konsolidaci dluhů s pomocí bankovních ústavů i za cenu nepřijemných jednání. Uvažovat o eventualitě oddlužení (osobního bankrotu). Především pak radím – s věřiteli písemně jednat o sjednání nižších splátek. Vždyť objektivní situace ztráty zaměstnání může potkat každého z nás. Nebudme hlupáčky a nenabihejme na smeč chytráčkům.

Mgr. Jana Flídrová
Občanská poradna Polička
www.policka.charita.cz



**Firma VODOVODY
spol. s r.o., Litomyšl
přijme montéra
vodovodů a kanalizací**

Požadujeme:

- Řidičský průkaz skupiny B, C
- Průkaz profesní způsobilosti řidiče

Kontakt:

vodovody@lit.cz, nebo 777 76 10 75

Návrh na úpravu autobusového nádraží

Základním cílem rekonstrukce autobusového nádraží by mělo být vytvoření nového funkčního centra obce (návsí – náměstíčka), kde se budou lidé přirozeně potkávat, trávit zde volný čas a relaxovat, a to vše při zachování funkce autobusového nádraží. I přes svou výhodnou polohu v blízkosti některých institucí, které v naší obci působí (katolická farnost, škola, hospoda, domov pro seniory, pošta), dnes nedochází k využívání tohoto místa k výše zmíněným účelům. Toto je způsobeno několika faktory: absence klidové zóny (parčík, lavičky, dětské hřiště), celkové naddimenzování současného autobusového nádraží a absence soukromí („člověk je všude na nádraží na očích ostatním“), terénní rozdělení celého prostoru náměstíčka opěrnou zdí silnice, nevyužívání cesty vedoucí od Konzumu k hospodě „zadím“ areálu domova pro seniory, nepropojení s areálem domova pro seniory (klienti domova pro seniory chodí do prostoru autobusového nádraží okolo pošty a nikoli – logicky – okolo potoka).

Rekonstrukce by tedy měla sledovat především následující cíle: **(1)** Odstranění terénního rozdělení silnicí, prostor by se

měl stát jedním celkem bez jakýchkoli výrazných terénních vertikálních rozdílů (toto by obnášelo pravděpodobně částečné přeložení současné silnice a v některých místech vyrovnání terénu, potok by se měl stát výraznou součástí tohoto prostranství). **(2)** Vytvoření klidové zóny v prostoru okolo potoka, která by přímo navazovala na areál domova pro seniory, klidová zóna by měla obsahovat parčík, který bude příchozím poskytovat jistou dávku soukromí (řešení podobné, jako je např. na autobusovém nádraží v Litomyšli), dále by měla obsahovat minimalisticky pojaté dětské hřiště, v klidové zóně by bylo vhodné zbudovat malý plácek pro případné kulturní akce (místo pro vánoční stromek, zpívání koledí atd.). **(3)** Redukce plochy současného autobusového nádraží na skutečně nutnou a využitelnou plochu, celkové přesunutí plochy samotného autobusového nádraží blíže k hospodě (zrušení zelené plochy před hospodou, popř. její minimalizace). **(4)** Obnovení funkce cesty Konzum-hospoda („zadím“ okolo domova pro seniory). **(5)** Přesunutí obecního úřadu a hasičské zbrojnice do prostoru autobusového nádraží – přesunutí těchto dvou

institucí by z prostoru vytvořilo skutečnou návěs náměstíčko. Stará budova obecního úřadu by se využila jako bytovka, hasičská zbrojnice v Horní Sloupnici by se využila jako bytovka, popř. její dolní část jako komerční prostor (veškeré kulturní aktivity hasičů v Horní Sloupnici by se přesunuly na areál – kde již dnes téměř všechny probíhají), hasičská zbrojnice v Dolní Sloupnici by sloužila jako kulturní centrum a centrum pro požární sport. Nová hasičská zbrojnice by se stala společnou zbrojnicí obou jednotek sborů dobrovolných hasičů, které v naší obci máme (s předpokladem, že by se tyto jednotky do budoucna sloučily do jedné). **(6)** Výstavba menšího parkoviště v prostoru autobusového nádraží, které by se stalo společným parkovištěm pro obecní úřad, hospodu, hasičskou zbrojnici atd., v rámci parkoviště by byla vyhrazena některá místa např. pro potřebu obecního úřadu nebo jednotky sboru dobrovolných hasičů. Konkrétní řešení parkoviště by záviselo na projektu a mohlo by se uskutečnit i jako výstavba několika menších parkovacích ploch. Celkově by veškeré úpravy měly být řešeny bezbariérově a v prostoru by mělo dojít ke zklidnění dopravy omezením rychlosti na pozemní komunikaci.

Realizace výše popsaných návrhů by, dle mého názoru, výrazně přispěla k vytvoření skutečného centra obce, které by sloužilo všem občanům. Centrum by obsahovalo

veškeré instituce a každý by si tak mohl vyřídit veškerou potřebnou administrativu na jednom místě. Na realizaci výše zmíněného by dále mohlo navázat zasíťování parcel v okolí (především okolo silnice na Hrádek, v prostoru horní malé strany, popř. i v jiných lokalitách v centrální části obce). Výstavba v těchto lokalitách by mohla být při dobře zvolené cenové hladině atraktivní i pro „přespolní“, jelikož by se jednalo o místo s dobrou dopravní obslužností pro veškerá okolní města a zároveň místa, která by byla takřka na dosah potřebných obecních institucí. Výstavba by byla přínosná i z pohledu rozšiřování Sloupnice do šířky a nikoli do délky. Celkově by také realizace výše popsaného projektu pomohla k vyřešení dlouholetého (a pro mnohé stále nepřekonatelného problému horní-dolní), náměstíčko by totiž nebylo ani horní, ani dolní, náměstíčko by bylo zkrátka sloupenské.

Výše popsaný návrh je mou vizí, jak by centrum obce mohlo vypadat. Zcela rozumím tomu, že v současné době obec rozhodně nedisponuje finančními prostředky, které by dovolovaly takto rozsáhlou realizaci bez příspěví vhodného dotačního titulu. Na jakoukoli rekonstrukci (ať už se bude více či méně podobat mé vizí) by však měla být, dle mého názoru, vypsána architektonická soutěž, tak jak to s velkými úspěchy dělá např. město Litomyšl.

Jiří Sokol

Návrhy úprav vzhledu naší vesnice

Náves – to je věc, která tady opravdu chybí. Navrhovala bych zbourat hostinec U Labutě. Málo využívaná nevhodně postavená nevkusná budova ve středu obce. Tady měla být náves! Zmenšila a upravila bych autobusové nádraží. Za hostincem, kde se nachází menší budova se službami, by mohlo vzniknout občerstvení – kavárna, pekárna, atd. s předzahrádkou a dětským koutkem. Vzniklo by příjemné prostranství, kde by se lidé mohli setkávat jak na různých akcích, tak při příjemném posezení u kávy.

Sportovní hala – vidím jako velký hendikep naší vesnice. Nejlepší místo pro její vybudování by bylo prostranství za školou. Určitě by byla obyvateli plně využívaná.

Sokolovna – tato budova je velmi architektonicky významná a mnohostranně využívaná. Rozhodně je výborné, že se zde investuje.

Školní jídelna – a to souvisí s vybudováním sportovní haly. V prostorách stávající školní tělocvičny by mohla vzniknout jídelna, kterou by si žáci a zaměstnanci školy rozhodně zasloužili.

Konzum – jakožto místní nákupní středisko je toto místo ve velmi dezolátním stavu. V 1. patře bych vybuvovala zá-

zemí se službami pro občany – kosmetika, kadeřnictví, masáže atd. Firmě Saxum bych poskytla prostor pro prodej, ale skladovací prostory jiné. S tím jsou spojené i jiné úpravy (více parkovacích míst). Jedná se o úpravu prostranství před a za střediskem. Tyto úpravy bych plně ponechala v rukou odborného architekta. Kontejnery a informační tabule tomuto místu na kráse nepřidávají.

Chodníky – obecně bych řekla, že ve věci opravy chodníků a vůbec budování chodníků po celé délce vsi mělo být již dávno řešeno. Je děsivý pohled na to, jak naší obcí jezdí auta více než dovolenou rychlostí a celou cestu se vyhýbají dětem a maminkám s kočárky. Dokud se ale někomu něco nestane, proč by se to řešilo.

Je mi více než jasné, že veškeré návrhy zrealizovat není možné a taky se nemohou shodovat s názory ostatních občanů vesnice, ale za úvahu to stojí. Jsem člověk, který věci vidí zase jinak, protože zde nežije celý život. Vesnice by mohla být ztraktivněna, tím by se rozhodně zvýšil zájem o žití zde. Obec má velmi dobrou polohu, ale opravdu jí toho tady dost chybí. Nabídnout zde lidem kulturnější a příjemnější život by rozhodně stálo za to! Je dobré se nad jakoukoliv změnou občas zamyslet.

Iva Sochová

Pomáhat druhým je přirozené

LUCIE MIKULECKÁ PRACUJE JAKO PEČOVATELKA CHARITNÍ PEČOVATELSKÉ SLUŽBY LITOMYŠL. PŘESTOŽE JDE O NAMÁHAVÉ ZAMĚSTNÁNÍ PO FYZICKÉ I PSYCHICKÉ STRÁNCE, JE NA NÍ VIDĚT, ŽE SVOU PRÁCI BERE JAKO POSLÁNÍ, KTERÉ JI NESMÍRNĚ BAVÍ A NAPLŮJE.

* Odkud ses do Sloupnice přivdala?

Já jsem z Kerhartic, ale většinu svého volného času jsem trávila v Ústí s divadelníky



Lucie Mikulecká pečovala také o Jaroslava Marka.

z Vícevy. Později jsme založili samostatný soubor a začali tvořit vlastní hry, které jednou za čas uvádíme v Ústí na Malé Scéně na festivalu nazvaném Bobstock.

* A jak ses dostala ke své současné profesi?

Studovala jsem obor obchodník na škole v Žamberku, ale po maturitě jsem nevěděla, co dál, přímo do obchodu se mi jít nechtělo. K mému velkému překvapení mě nevzali na herectví na JAMU (SMICH), tak jsem zavřela oči a náhodou vybrala Vyšší odbornou školu sociální v Olomouci. Tam jsem se poprvé setkala se sociálním sektorem a musím říci, že mě to hned zaujalo. Byla tam nádherná atmosféra, prostředí, lidé s podobným uvažováním, vůle někomu pomoci, možnost dozvědět se jak na to a neublížit si při tom.

* Jak si může člověk ublížit, když pomáhá někomu jinému?

Když jdeš do něčeho naplno, ale nemáš nastavené hranice, kam až tu naši profesi můžeš pustit, může tě to lehce semlít. Potkáváš umírající, nemocné, lidi s vážnými problémy... To v člověku zanechává stopy. Musíš mít nějakou regeneraci, něco, co tě nechá z té práce vyplout.

* Jak to řešíš ty?

Jak kdy. Nebudu dělat ramena. Když odchází člověk, ke kterému často chodíš, je

to těžké. Já mám velkou berličku v tom, že jsem věřící. A když věříš tomu, že to má nějaký význam nebo že si ten umírající třeba jde za lepším, je to snazší. Starala jsem se, ještě jako osobní asistent, o paní přibližně v mém věku, která umírala na rakovinu a doslova mi zemřela v náručí. To byl začátek mé profese, ještě před nástupem do Charity. Musela jsem si nastavit mechanickou hranici: „Teď projdu tímhle lesem a musím na to přestat myslet.“ Zčásti to funguje. Kromě víry mám velkou pomoc ve svém manželovi a rodině. Kdybych neměla takové zázemí, asi bych tu práci dlouhodobě dělat nemohla. Potřebuješ přijít domů a mít jiné starosti. V rámci práce ale také máme možnost využívat supervizi.

* Co tedy tvá práce obnáší?

Charitní pečovatelská služba je terénní placená služba, kdy dojíždíme za seniory nebo lidmi s tělesným postižením do jejich domovů, staráme se o ně, poskytujeme jim služby, které si nejsou schopni sami zajistit, anebo je motivujeme k tomu, aby toho zvládli co nejlépe. Zdravotní postižení či pokročilý věk nemusí být vždy důvodem, aby ten dotyčný odešel do ústavní péče. Spousta věcí se už dnes dá dělat jinak a v posledních letech je navíc velký pokrok v pomůčkách a dalších službách. Pečovatelská služba je pro lidi, kteří nepotřebují stálou pomoc. Ten, kdo ji potřebuje, už musí využít asistenční služby, které už jsou v regionu také dobře pokryté.

* Jak vypadá tvůj pracovní den?

Svou práci miluju, protože každý den je úplně jiný. Ráno začínám v kanceláři, abych zkontrolovala harmonogram, kde mám kdy být, a pak už jedu do terénu. Starám se denně o čtyři až dvanáct klientů, podle náročnosti. Od hygieny, pomoc při oblékání, přes úklid domácnosti až po doprovod na úřady, na procházku. Často se nám stává, že se klienti těší, že si s námi jenom popovídají. Naše povolání rozhodně není jen o smutných věcech, často s klienty zažíváme velice krásné i veselé chvíle.

*** Myslíš si, že tyto služby by měla dotyčnému poskytnout spíše jeho rodina?**

Do určité meze. Automaticky se má za to, že by to měla dělat rodina, ale ne vždycky jsou možnosti rodiny nastaveny tak, aby to šlo. Spousta seniorů dnes zůstává sama ne kvůli nefunkční rodině, ale zkrátka proto, že si to její členové kvůli pracovnímu vytížení nemůžou dovolit. Pro takové rodiny jsou naše placené služby alternativou.

*** Osoby s hendikepem nebo špatným zdravotním stavem mají nárok na řadu pomůcek. Jak se o ně mohou přihlásit?**

Základem je návštěva obvodního lékaře, případně nějakého specialisty. Ti by měli rozhodnout, zda je zdravotní stav pacienta natolik vážný, aby mu potřebné pomůcky hradila pojišťovna, nebo na ně alespoň přispívala. Jinou možností je zavolat k nám na charitu, kde naši odborníci poradí. Důležité také je, aby se lidé se zdravotním postižením nebáli

požádat o příslušné dávky, díky kterým tuto naši službu nemusí hradit ze svého. Jedná se především o příspěvek na péči, zařízení si kartiček ZTP, ZTP/P. Je ideální si o tyto dvě věci zažádat současně, a následně zažádat o příspěvek na mobilitu. V případě zamítnutí příspěvku na péči, nebo odmítnutí zvýšení příspěvku na péči je zase nejvhodnější nebát se odvolávat i opakovaně, protože při uznání tohoto příspěvku se pak vychází z data podání žádost... Může se pak jednat o velikou sumu.

*** Je pečovateli dostatek?**

Poslední dobou je poptávka po našich službách ohromná. Bylo by potřeba víc pečovatelek a tím pádem i víc finančních prostředků. Nedávno proběhly kurzy pro pečovatelky, které hradila Evropská unie, ale málokdo u toho vydržel.

*** Můžou se nějakým způsobem zapojit i dobrovolníci?**

Určitě. U nás na charitě se dobrovolnická činnost zaměřuje víceméně na popovídání si se seniorem u něj doma, na procházky a podobné služby. Ale mám dojem, že právě tohle těm lidem chybí nejvíc.

*** Jsou rozdílní klienti ve městech a na vesnicích?**

Já vidím velký rozdíl v tom, co vyžadují. Řekla bych, že na vesnicích je to osobnější. Tady mají lidé zájem dozvědět se, co se ve vesnici děje, takže jim třeba předčítám z Pelmelu. Zajímá je, že se třeba konalo setkání s dů-

chodci a kdo tam byl. Ve městě se naopak takových akcí chtějí osobně účastnit. Někdo se chce projít po obchodech, protože na to byl celý život zvyklý, jinému stačí, že si s tebou vypije kafe a popovídá si. Nebo jim stačí, že někdo jenom poslouchá jejich vyprávění. Spousta starých lidí ráda a krásně vypráví. To je nádhera. Možná i proto mám svou práci ráda.

*** Jaké vzdělání je pro pečovatelskou službu potřeba?**

Pro práci pečovatelky stačí základní vzdělání a stopadesátihodinový kurz. Což si myslím, že je velká chyba toho systému. Spousta lidí si pak myslí, že ta práce je podřadná. Přitom rozsah našich služeb je veliký, s velkou nadsázkou říkám, že poskytujeme služby od uklízečky přes psychologa po kněze.

*** S jakými reakcemi se setkáváte?**

Někdy jsou to zpočátku rozpaky, strach, že vstoupíme do soukromí a budeme ty dotyčné soudit. Když potom zjistí, že k nim nejezdíme proto, abychom jim předělávali jejich životy, jsou uvolněnější a práce nabývá na smyslu. Často potom slyšíme slova díky od seniorů i jejich rodin.

*** Myslíš si, že pomáhat druhým lidem je člověku přirozené?**

Myslím, že ano, ale pozor na to, aby se při tom člověk nenechal zneužít. Ta hranice je velmi tenká. Jde o to udržet si svou profesionalitu a hlavně nikoho nesoudit.

-MŠ-



Jak je to s cestovními doklady pro děti?

Rodinné dovolené spojené s cestováním do zahraničí znamenají i vyřizování cestovních dokladů. Co vše je potřeba zařídit při cestování s dětmi? Věděli jste například, že i děti mohou do členských států Evropské unie a dalších vybraných evropských zemí cestovat na vlastní občanský průkaz?

Cestovní pas i občanský průkaz jsou pro děti levnější

Blíží se čas dovolených a s ním čeká mnohé rodiny cesta k moři či do hor za hranice České republiky. Pro cestování s dětmi do zahraničí již čtvrtým rokem platí, že i dítě musí mít vlastní cestovní doklad, jelikož v roce 2012 došlo nařízením Evropské unie ke zrušení možnosti cestovat na zápis v cestovním dokladu rodiče. Pro rodiče to ovšem neznamená, že se jim kvůli pořízení cestovního dokladu pro děti dovolená nějak zásadně prodraží. Cestovní pas pro dítě do 15 let totiž stojí 100 Kč a dobu platnosti má stanovenou na 5 let.

Vzhledem k nestabilní bezpečnosti situaci v některých zemích, které byly dlouhodobě turistickými destinacemi, jako

například Egypt nebo Turecko, se dá letos očekávat nárůst zájmu o cestování po Evropě, a proto jistě potěší možnost cestovat po většině států Evropy pouze s občanským průkazem. Na ten je nyní možné vycestovat do zemí Evropské unie a tako Albánie, Bosny a Hercegoviny, Černé Hory, Makedonie, Norska, Srbska, Švýcarska a na Island. Cena za vydání občanského průkazu pro dítě do 15 let je 50 Kč a doba jeho platnosti je 5 let.

Cestovní doklady jsou hotové do 30 dnů

O vyřízení cestovního pasu nebo občanského průkazu pro dítě do 15 let žádá zákonný zástupce, tedy zpravidla rodič, kterému stačí s dítětem zajít na nejbližší obecní úřad obce s rozšířenou působností (Litomyšl). K žádosti, kterou na místě zpracuje úředník, není nutné přikládat fotografii; úředník pořídí fotografii dítěte přímo na úřadu při podání žádosti. Při podání žádosti zákonný zástupce předkládá svůj průkaz totožnosti a rodný list dítěte. V případě, že má dítě vydán již platný občanský průkaz

nebo cestovní doklad, lze tento předložit místo rodného listu.

Lhůta pro vydání cestovního pasu nebo občanského průkazu činí maximálně 30 dnů. V případě vycestování v kratší lhůtě než 30 dnů je možné požádat o vydání cestovního pasu ve zkrácené lhůtě 6 pracovních dnů; tento úkon je ovšem u dětí zpoplatněn poplatkem ve výši 2 000 Kč. Bližší informace k vyřizování osobních dokladů lze nalézt na webu Ministerstva vnitra na adrese www.mvcr.cz/clanek/osobni-doklady.

Informací není nikdy dost

V případě, že má dítě cestovat mimo Evropskou unii, doporučujeme se předem informovat u zastupitelského úřadu daného státu, jaké jsou podmínky vstupu, pobytu a vycestování s nezletilým dítětem. Je také třeba dát si pozor na to, že některé státy mimo Evropskou unii mohou vyžadovat určitou minimální dobu platnosti cestovního dokladu při vstupu na jejich území nebo ukončení pobytu – nejčastěji činí požadovaná minimální doba platnosti 6 měsíců.

Podrobnosti k těmto i dalším podmínkám (např. vízová povinnost) lze zjistit u zastupitelského úřadu daného státu, popřípadě je lze nalézt na webu Ministerstva zahraničních věcí www.mzv.cz v sekci „Cestujeme“ a dále v části „Státy a území – informace na cesty“.

Mgr. Jana Vildumetzová
Ministerstvo vnitra ČR

Ze školní akademie ke Dni matek

Děti a učitelé ze základní školy potěšili své maminky, babičky i další členy svých rodin na vystoupení ke květnovému Dni matek.



Doveda rozezpíval Hlubokou



O posledním květnovém víkendu jsme se představili na divadelním festivalu v Hluboké nad Vltavou. S mírně oživeným a rozšířeným pásmem staropražských písní jsme zahráli a zazpívali nejprve u hospody v centru města pro hosty i kolemjdoucí a poté i na festivalu samotném. Vysloužili jsme si za to nejen potlesk od publika, ale i pivo od hospodského.

Dovedové

Hasiči ve školce

Dne 26. dubna proběhla návštěva dobrovolných hasičů z Horní Sloupnice v mateřské škole v naší obci. Hasiči dětem předvedli používanou techniku, a to veškerou, kterou mají. Dále byla prezentována výstroj a výzbroj a následně hasiči dětem ukázali kreslené obrázky, které přibližují hasičskou tematiku. S velkým úspěchem se setkala především ukázkou majáků a sírén na hasičských automobilech, které si děti mohly vlastnoručně zapnout a vypnout (tímto se omlouváme sousedům mateřské školy za nezvyklou dopolední akustickou kulisu). V průběhu následující ukázky, která se již odehrávala ve vnitřních prostorách školky, byla dětem předvedena celá hasičská ústroj. Děti si mohly veškeré její části osahat a nasadit. V průběhu návštěvy byl vidět oboustranný zájem, a to jak z řad dětí a hasičů, tak i z řad paní učitelek. Největšího zájmu se však hasičům dostalo od paní uklízečky, která byla problematikou zaujata do té míry, že se sama nechala obléci do dýchacího přístroje a vyzkoušela si tak, za bedlivého dozoru dětí a hasičů, pocíty plně vyzbrojeného hasiče. Celá návštěva proběhla ve velmi přátelském duchu a doufáme, že se bude v příštích letech opakovat.



ZA JSDH HORNÍ SLOUPNICE JIŘÍ SOKOL

Společenská kronika

březen, duben 2016



Restaurátor Pavel Mrovč dokončoval v jarních měsících rekonstrukce čtyř obecních křížů. Mezi nimi i kříž „Žofie Bohuňkovy“ ve Vesniče.

Zlatou svatbu – 50 let společného života – oslavili manželé
Miroslav a Marie Šafářovi

NAROZENÍ

Sofie Fišerová

V minulém čísle Pelmelu bylo mezi novorozenci chybně uvedeno jméno Marek Horyna, ve skutečnosti šlo o **Mariku Horynovou**. Marice i jejím rodičům se omlouváme a přejeme jim hodně zdraví.

ŽIVOTNÍ JUBILEA BŘEZEN 2016

- 70 let * **Hana Bečičková,
Milena Kuchtová**
- 75 let * **Věra Dvořáková,
Bohunka Křivánková,
Josef Karlík**
- 85 let * **Otilie Bartheldyová**
- 90 let * **Vlasta Janecká**
- 91 let * **Vlasta Zachařová**

ŽIVOTNÍ JUBILEA DUBEN 2016

- 70 let * **Marie Sokolová, Ladislav Vašina,
Miloslav Hlávka**
- 85 let * **Marie Radimecká**
- 86 let * **Božena Navrátilová**
- 87 let * **Marie Demelová, Hana Plecítá**
- 88 let * **Libuše Stráňníková,
Zdeňka Matoušková**
- 89 let * **Věra Dostálová**
- 90 let * **Božena Janecká, Jiří Kodytek**
- 91 let * **Anna Jeřábková**
- 93 let * **Jiřina Dostálková**

ÚMRTÍ

Rozloučili jsme se se zemřelými spoluobčany:

**Danuška Dvořáková, Jiří Demele,
Libuše Špíchalová, František Bresto,
Jiřina Lochmanová**

Redakční poznámky

- Články a fotografie zasílejte v elektronické podobě.
- Příspěvky, prosíme, zasílejte nejpozději do dne uzávěrky příštího čísla. Nemůžeme zaručit, že příspěvky dodané po datu uzávěrky, budou otištěny.
- Své příspěvky konzultujte s dostatečným časovým předstihem s redakcí. Redakce si vyhrazuje právo výběru jednotlivých příspěvků.
- Cena za otištění inzerátu je 200 Kč pro místní, 500 Kč pro ostatní.

Uzávěrka příštího čísla Sloupnického PELMELU je 20. července 2016.

Další číslo Sloupnického PELMELU vyjde 10. srpna 2016.

Příspěvky, připomínky a dotazy
zasílejte na adresu

pelmel@sloupnice.cz

Sloupnický PELMEL je časopis obce Sloupnice. Vychází šestkrát ročně. Vydání 3. čísla 18. ročníku: 10. června 2016.
Místo vydání: Sloupnice 196, IČ: 038 130. Evidenční číslo přidělené Ministerstvem kultury: MK ČR E 12832.
Náklad 350 výtisků. Cena 5 Kč.

Redakce: Martin Škeřík, Tereza Štochlová, Jaroslav Novák
Grafická úprava a sazba: Petr Bartoň
Tisk: Tiskárna Osík